

Openingswoord op 21 juni 2013

Geachte aanwezigen, geachte dames en heren **politici**, geachte vertegenwoordigers van de Federale en Vlaamse overheidsdiensten, beste vrienden van de vele middenveldorganisaties en alle vrienden uit de Vlaamse Verenigingen waar armen het woord nemen.

Aan jullie allen wens ik een Hartelijk Welkom

900 mensen hebben vandaag voor de viering van dit tienjarig bestaan van ons Netwerk **tegen Armoede** ingetekend. Velen onder u zijn voor ons goede bekenden uit de ruim **58** Verenigingen verspreid over het Vlaamse en Brusselse landsdeel. Niemand zal het mij, hoop ik, kwalijk nemen als ik, als hun Voorzitter-vertegenwoordiger, heel in het bijzonder de mensen uit de verenigingen, een warm welkom toewens.

Ik besef het. We zijn als Vlaams Netwerk waar **DE MENSEN IN ARMOEDE HET WOORD NEMEN** niet erg consequent. Een ervaringsdeskundige in armoede had u van hieruit moeten verwelkomen. Het is **HUN** viering! Het was trouwens niet ‘z o m a a r’ dat de Vlaamse overheid, toen zij ons op 21 maart 2003 per decreet een bestaansrecht verschafte en ons daarbij uitdrukkelijk als partner betitelde om de planning van de beleidsmaatregelen voor armoedebestrijding op te stellen, sprak over: ‘**waar armen het woord nemen**’

Trouwens...

bij deze wil ik uitdrukkelijk hulde brengen aan de vele moeders, vaders, geestelijke en andere voogden en de diverse familieleden die ons uniek stukje regelgeving (want inderdaad uniek in en voorbeeld voor de Europese en mondiale armoedebestijding) hebben geconcipieerd en op kaart, zeg maar in het Staatsblad, hebben gezet. Ere wie ere toekomt: het voorspel door het kabinet van WIVINA DE MEESTER, de dracht en geboorte via het kabinet van MIEKE VOGELS en de zorgzame opvoeding binnen de respectievelijke kabinetten van Welzijn geleid door de ministers INGE VERVOTTE, STEVEN VAN ACKERE en JO VAN DEURZEN. Ze boden ons een warm nestgevoel en namen ons au sérieux. Goeie ouders zeg maar waar we in onze kinderjaren met vele problemen terecht konden! Onze zorgzame ‘onderwijzeres’, INGRID LIETEN, die meer recent onze maatschappelijke integratie op zich neemt kan ik hierbij uiteraard niet vergeten.

En ja, Er zijn natuurlijk heel wat mensen die in de loop van de voorbije 10 jaar tot de structurele groei van ons Netwerk tegen Armoede hebben bijgedragen. Het zou onkies zijn en onrechtvaardig hier alle namen te proberen op te noemen. Maar niemand zal het mij ten kwade duiden wanneer ik uitdrukkelijk melding maak van twee mensen die mij nauw aan het hart liggen en voor wie ik, voor wat ze betekenden, veel bewondering heb. LUDO HOREMANS, mijn gewaardeerde voorganger-voorzitter voor wie armoedebestrijding niet alleen een professionele taak was maar die daar ook al zijn vrije tijd in investeerde en PAUL VAERNEWYK, de eerste coördinator die ons met zijn warm improvisatietalent de kleuterjaren hielp doorspartelen.

Dank en felicitaties voor al die mensen. Wij, al onze mensen met armoede ervaring, de vrijwillige medewerkers, de

sympathisanten en de professionele krachten zijn fier u het **Netwerk tegen Armoede** van vandaag te kunnen voorstellen.

Tussen haakjes, maar dat zult u al gemerkt hebben, sinds 2013 hebben wij onze roepnaam ingekort tot **Netwerk tegen Armoede**. Onze lange decretale naam verwoordt wel correct onze doelstellingen maar de ongemakken van die lange naam speelden ons soms parten. Aktualiteitsverslagen op radio en TV liepen uit, de kranten moesten reclameruimte opofferen als ze over ons wilden schrijven en wijzelf hebben menig keer onze trein gemist toen de stationsomroeper vroeg om ons met de groep naar de trein te begeven...tegen die tijd waren de deuren al dicht. In zo'n aangelegenheden is men soms beter praktisch dan principieel.

Maar goed, zoals ik daar juist al zei, het ware duidelijker geweest mocht hier iemand met armoede ervaring het welkomwoord hebben uitgesproken. Dat zal veranderen, da's zeker! We beloven het en we werken eraan. Sinds de laatste bestuursverkiezingen bijvoorbeeld zijn we er in geslaagd om de vertegenwoordigers uit de regio's als duo te laten functioneren: minstens één van hen moet armoede ervaring hebben.

Hierdoor staat nu voor u een zo genaamde 'Chinese vrijwilliger' die erop vertrouwt dat in de navolgende sensibilisatiefilm, in het panelgesprek met de publiekreacties en in de animatie die onze verenigingen deze namiddag voor u hebben opgezet, ruime kansen worden geboden aan onze vrijwilligers en mensen met armoede ervaring om 'het woord te nemen'.

Ik wil mij bij deze verwelkoming dan ook niet laten verleiden om in te gaan op de maatschappelijke en politieke thema's die op evenzoveel fora, in pamfletten, in onze publicaties, op onze internetsite maar voornamelijk in lokale acties worden verwoord. Die opdracht zullen de mensen met ervaring in de leefwereld van de armoede zo direct wel van mij overnemen. Aan beleids mensen en politici raad ik dus aan pen en papier vrij te houden wanneer ze straks door de standen wandelen.

En over die 'Chinese vrijwilliger' gesproken... Lang voor onze Westerse tijdrekening leefde er een Chinese wijsheer **Lao - Tsé**, een man die tot op vandaag belangrijke invloed heeft op het maatschappelijk en spirituele leven van de Chinezen.

2500 jaar geleden schreef hij:

*“ Dit is de weg van de natuur:
Zij neemt van hen die te veel hebben
En geeft het aan hen die te weinig hebben.*

*Dit is echter de weg van de mensen:
Zij nemen van hen die te kort hebben
En geven het aan hen die te veel hebben.*

*Daarom doet de wijze dingen
Zonder te streven naar bezit.
Daarom realiseert hij zaken
Zonder te rekenen op erkentelijkheid.”*

Wat **leert** ons die Chinese Filosoof? Blijkbaar is de natuur rechtvaardiger dan de mensen.

Wat **wenst** hij ons: wijsheid na te streven zonder het oogmerk bezit te verwerven.

Heeft Lao Tsé's wijsheid de Chinese maatschappij dan rechtvaardiger dan de onze gemaakt? Ik denk het niet.

Kunnen we iets van Lao Tsé opsteken? Misschien wel...

Hij schreef deze wijsheid 2500 jaar geleden... wat minstens betekent dat armoede van alle tijden is.

Zegde hij misschien ook: "Het is een '**natuur – wet**' om zorg te dragen voor de kwetsbaren...?"

Als armoede al zo lang bestaat, zo'n maatschappelijke evidentie is, zeg maar, en in alle mogelijke beschavingen en landen blijft voorkomen waarom kan de mensheid die al zoveel kwalen de wereld heeft uitgeholpen, blijkbaar dit **natuur - fenomeen** niet oplossen???

Hebben wij dan een tekort aan '**wijze mensen**'???

Religies allerhande hebben oplossingen aangereikt, het Christendom, de Islam, je noemt ze maar... Talrijke ideologieën dachten dé oplossing te hebben maar ook het Marxistisch model in al zijn vormen van communistische staatsstructuren mislukte in zijn pogingen om rechtvaardigheid te installeren en armoede uit te sluiten....

En onze Westerse democratiën dan? Hebben zij een antwoord kunnen vinden? Wij beschikken toch over dat **monumentale solidariteitsinstrument dat we dé Sociale Zekerheid** noemen? Hoeveel aanvullende en corrigerende wetten ,voorzieningen overleg- en adviesorganen ,belangenorganisaties en een lappendeken aan middenveldorganisaties kunnen we niet aanbieden om onvoorspelbare tekortkomingen in ons maatschappelijke vangnet op te vullen of te signaleren... ?

Is het dan toch de schuld van die individuele burger dat hij in de armoede terecht komt...?

Ik weet zeker van NIET! Meer nog, JUIST NIET!

Als beleidsmensen het over armoede en rijkdom hebben spreken zij bijna noodzakelijkerwijze over ‘gemiddelden’. Zelfs de recente analyses en aanbevelingen van de Engelse wetenschappers RICHARD WILKINSON en KATE PICKET in hun pleidooi voor grotere maatschappelijke gelijkheid moesten het noodzakelijk hebben van statistische tabellen en becijferde gemiddelden. Het bruto nationaal product is zo en zo hoog, de zelfmoordcijfers liggen zoveel boven het gemiddelde, het aantal drugverslaafden bedraagt zoveel pro mille enz... het zijn weliswaar wetenschappelijke, dus vermoedelijk betrouwbare instrumenten, maar ze gaan aan één dimensie voorbij: armoede is een strik persoonlijke beleving en ontsnapt in zijn diepste betekenis aan elke vorm van statische berekening. Al heb je, laat ons wel wezen, de statistische analyses en structurele maatregelen broodnodig om armoede aan te pakken ...

Ik las onlangs een prettige anecdote die deze stelling op een wat volkse manier duidelijk maakt. Aan de toog van een of ander café in Zedelgem zei een pas afgedankte arbeider: “ Als ik en Bekaert ons geld samenleggen, dat is een hele hoop!”

Iedereen kent wel het verhaal van de statisticus die verdronk in een water van een halve meter diep.

Bovenstaande overwegingen dwingt ons om de armoede te personaliseren! Voor de gezagsdragers en de wettenmakers tellen veel te veel alleen de gemiddelden en veel te weinig de

levende mensen. Alleen de lokale verenigingen, de lokale besturen en werkgroepen waar armen het woord nemen en beluisterd worden kennen de armen als ‘personen’ Zij alleen zijn in staat daadwerkelijk gepersonaliseerde oplossingen voor te stellen.

Aan deze dimensie van de armoedebeleving proberen wij juist binnen de werking van onze lokale verenigingen een ruime plaats toe te bedelen. Wij zijn immers verenigingen waar **Armen het Woord nemen** weet je wel. Waar mensen niet alleen als ‘politiek object’ maar zeker even uitdrukkelijk als volwaardige burger met recht op geluk en maatschappelijke erkenning beluisterd en au sérieux genomen worden.

Deze personalistische benadering is minstens even belangrijk als de werking rond structurele aanpassingen.

Ik geef u deze benadering maar even mee zodat u door het bos van structuren en collectieve noden oog moge blijven hebben voor de individuele mens die met armoede geconfronteerd wordt en ons, de **potentieel arme middenklassers**, heel veel over onze eigen kwetsbaarheid, te vertellen heeft...

Laat me eindigen met een verhaal over HOOP!

Gisterenavond had ik een ware ‘aha-erlebnis’, je weet wel, zo’n plots inzicht waardoor moeilijke vragen en beslommeringen plots als een puzzel in elkaar passen. In een uiteenzetting over de gevolgen van en uitzichten bij psychische problemen gebruikte die prof psychiatrie de invalshoek ;

HET BEWAREN VAN DE HOOP.

In de Nederlandse taal hebben wij daar slechts één woord voor: HOOP dus. In de Franse taal maakt men een onderscheid tussen hoop – ESPOIR en hoop – ESPERANCE.

Om dit onderscheid te laten aanvoelen citeerde hij een tekst van VACSLAV HAVEL (je weet wel de man van de Fluwelen Revolutie in het vroegere Czecholovakije.

Ik citeer zijn tekst:

Hoop is iets anders dan beaat optimisme.

Hoop is ergens voor werken omdat het goed is, niet alleen omdat het kans van slagen heeft.

Hoop is niet hetzelfde als optimisme, evenmin de overtuiging dat iets goed zal aflopen.

HOOP IS DE ZEKERHEID DAT IETS ZINVOL IS, ONGEACHT DE AFLOOP OF HET RESULTAAT.

Om u te bewijzen dat wij HOOPVOL zijn vieren wij vandaag onze tiende verjaardag!

Ik dank U.